

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Håkan Wramner
Verksamhetscontroller

Tjänsteskrivelse
2018-06-11
1 (11)

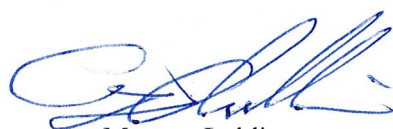
Diarienummer
2018/SN 0111

Socialförvaltningen

Underlag till lokalförsörjningsplan för Tyresö kommun

Förslag till beslut

- 1) Underlaget godkänns.
- 2) Underlaget överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen.

Magnus Lublin
Förvaltningschef

Gunny Bäckström
Stabschef

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningen har tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov inom socialnämndens verksamhetsområden. Underlaget kommer vara del i en kommunövergripande lokalförsörjningsplan för Tyresö kommun.

Befolkningsprognos

Tyresö kommuns befolkningsprognos bygger på statistik över befolkningsrörelser i Tyresö, samt bedömningar om framtida byggplaner. Bedömningarna av byggprojekt ses som säkra för de närmaste två åren, därefter påverkas prognosen av konjunktur och bostadsmarknad.

De största ökningarna totalt sett sker i yrkesverksam ålder, samt deras yngre barn. Ökningen är relativt stor även i den äldsta åldersgruppen. Då en stor del av befolkningsökningen kommer av inflyttning finns en viss osäkerhet i prognosen när det gäller de allra äldsta.

Tabell 1: Befolkningsutveckling för olika åldersgrupper i Tyresö

Ålder	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	546	572	597	631	661	680	695	707	714	717
1-5	3 017	3 059	3 093	3 265	3 430	3 613	3 718	3 806	3 873	3 912
6	612	670	694	624	673	647	726	750	772	790
7-9	2 020	1 948	1 957	2 026	2 048	2 048	1 993	2 087	2 157	2 272
10-12	2 097	2 138	2 120	2 087	2 027	2 045	2 109	2 121	2 113	2 047
13-15	2 088	2 159	2 168	2 179	2 233	2 226	2 194	2 125	2 141	2 197
16-18	1 960	1 968	2 070	2 145	2 229	2 248	2 262	2 316	2 306	2 272
19-64	27 919	28 594	29 200	30 110	31 013	31 839	32 534	33 168	33 759	34 184
65-79	5 954	5 929	5 892	5 945	6 028	6 019	6 044	6 091	6 154	6 331
80+	2 023	2 141	2 265	2 378	2 528	2 728	2 903	3 043	3 174	3 229
Summa	48 237	49 178	50 055	51 393	52 870	54 094	55 171	56 215	57 161	57 952

Förutsättningar kring lokaler som kommunen själv inte äger eller hyr

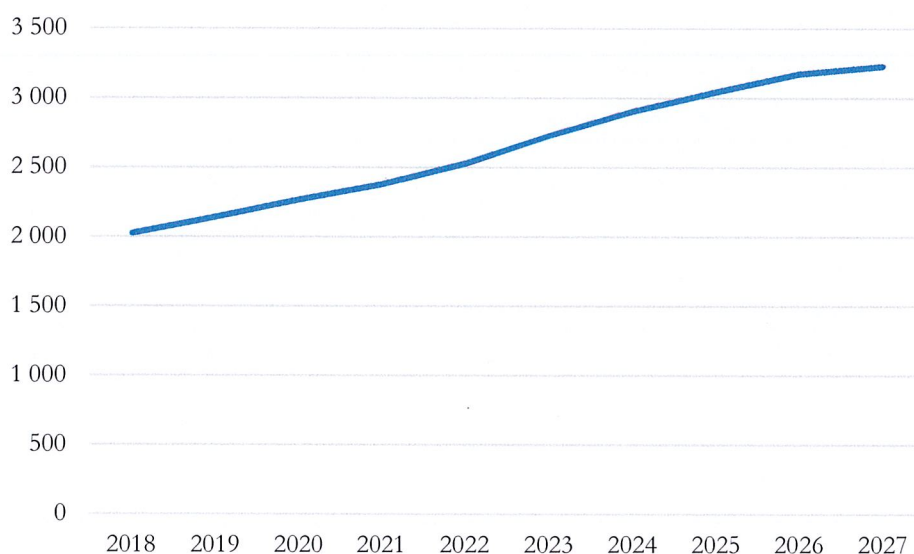
Inom Tyresö kommun finns flera verksamheter där en privat utförare bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen i utförarens egna lokaler. I sådana fall har kommunen på förhand inga garantier att verksamheten kommer att bedrivas i just de tillänkta lokalerna då en annan utförare med tillgång till likvärdiga lokaler kan bli vinnare av upphandlingen.

Flera av de vård- och omsorgsboenden och LSS-boenden som planeras i kommunen kommer att driftas på detta sätt. Det finns i dessa fall en viss osäkerhet och kommunen kan på förhand inte till fullo räkna med dessa tillkommande lokaler.

Behov av lokaler inom äldreomsorgen

Antalet personer i Tyresö 80 år och äldre beräknas öka med i genomsnitt 134 personer per år. Antalet personer har ökat med 60 procent år 2027 mot idag. Under de tre närmaste åren beräknas antalet ökat med nästan en femtedel.

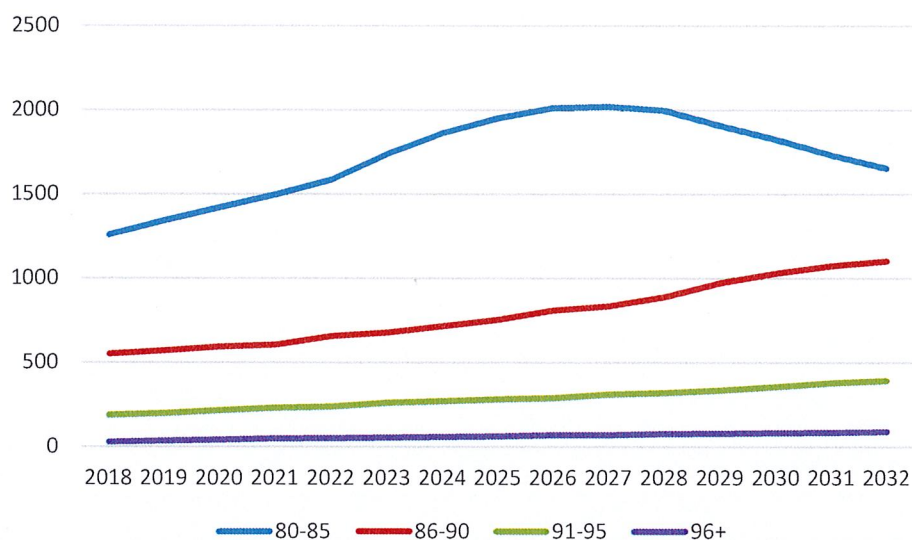
Diagram 1: Befolkningsprognos för personer i Tyresö 80 år och äldre

Nästföljande diagram visar utvecklingen fram till år 2032 uppdelat i femårsklasser. Där 80-85 åringarna som är den särklass största åldersklassen

ökar stadigt under det kommande decenniet för att därefter minska påtagligt medan de äldre åldersklasserna fortsätter öka. De äldre 86 år och äldre beräknas öka med 106 procent fram till år 2032. Det finns dock en viss osäkerhet i en så lång prognos med små åldersklasser.

Diagram 2: Befolkningsprognos för personer i Tyresö 80 år och äldre i femårsklasser

Sett till att Tyresö kommun både växer som kommun och att antalet äldre dels blir fler, dels förväntas leva längre kommer behovet av äldreomsorg att öka stadigt. Hur stor ökningen blir påverkas av flera faktorer. Allt bättre hälsa hos de som uppnår högre åldrar i kombination med en bättre hälso- och sjukvård är en viktig faktor som skjuter upp behovet av äldreomsorg. Tillgången på förebyggande verksamheter som dagvård för demenssjuka, trygghetsboenden, väl utvecklad hemtjänst och avancerad hemsjukvård minskar också behovet av vård- och omsorgsboende.

Hittills har de äldre i Tyresö mottagit insatser inom äldreomsorg i något lägre grad än i riket som helhet. Huruvida det fortsättningsvis kommer vara så innebär också en viss osäkerhet när äldreomsorgens framtida lokalbehov ska beräknas.

Den genomsnittliga boendetiden på vård- och omsorgsboenden tycks minska, det vill säga att de äldre idag har allt större sjukvårds- och omsorgsbehov när de väl flyttar in på ett boende och den förväntade kvarvarande levnadstiden är därför inte lika lång. Detta kommer dämpa behovet av nya boendeplatser.

I och med att nya vård- och omsorgsboenden ersätter äldre ökar hyreskostnaden för den boende vilket också kan ha viss effekt på efterfrågan på vård- och omsorgsboende. En hyressättningsmodell samt förutsättningarna för ett kommunalt bostadstillägg är dock under utredning.

Fördelningen mellan demensplatser och platser för somatiskt omsorgsbehov kommer att förändras där andelen med demens förväntas öka och de somatiska platserna minska. Detta påverkar dock främst innehållet i verksamheten framför lokalernas utformning. Effekten av större andel demensplatser kan bli längre boendetider. Många dementas inflyttning kan dock senareläggas genom förebyggande insatser som dagverksamhet, anhörigstöd samt demensteam inom hemtjänsten.

Idag finns 243 boendeplatser i kommunen. Utöver dessa köper kommunen kring 35 boendeplatser utanför kommunen. Det totala behovet av boendeplatser är därmed bortåt 280.

Det finns alltid ett antal brukare vars behov inte kan tillgodoses på boenden i kommunen och som måste placeras utanför kommunen. Det innebär att det i dagsläget bara saknas ungefär 20 boendeplatser i kommunen. Det borde finnas omkring 265 platser.

Nuvarande vård- och omsorgsboenden

Björkbacken 68 platser

Basilikan 63 platser

Trollängen 59 platser

Krusmyntan 53 platser

Totalt antal platser i kommunen: 243

Fyra nya boenden planeras under de kommande åren med totalt 266 platser.

Planerade vård- och omsorgsboenden

Fornudden (2020) 63 platser

Tyresö centrum/Forellen (2021/2022) 76 platser*

Apelvägen (ca 2022) 55 platser

Wättingebacken (ca 2027) 72 platser

Totalt tillkommande platser: 266

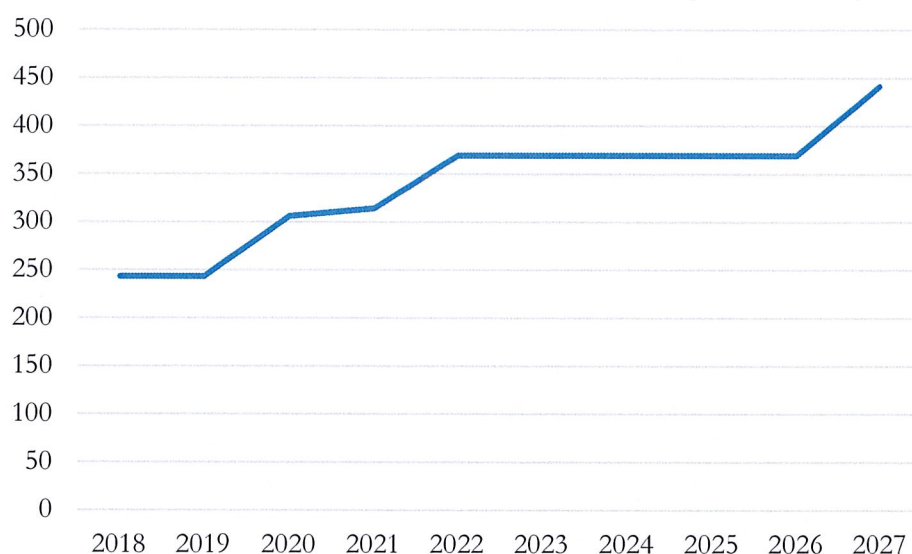
*Observera att antalet boendeplatser på det planerade boendet i Tyresö centrum utökats med fyra platser. I tidigare dokument har antalet varit 72.

Björkbackens vård och omsorgsboende kommer att stängas i och med att det nya boendet i Tyresö centrum även kallat Forellen öppnar. Forellen öppnar som tidigast fjärde kvartalet år 2021.

Det är möjligt att Fornudden kan startas redan under år 2020 och förutsätter då att byggstarten till hösten inte försenas av överklaganden.

Generellt gäller att planeringen av nya boenden kan försenas till följd av överklagningar av detaljplaner och bygglov. Planeringen bygger också på att beslutsprocesserna håller tidplanerna. Dessutom kan eventuell svängning i konjunkturen medföra att byggherrar gör nya överväganden.

Diagrammet nedan visar antalet faktiska platser i kommunen per år.

Diagram 3: Antalet boendeplatser på vård- och omsorgsboende i Tyresö

År 2021 har antalet boendeplatser ökat med 30 procent. Året därefter är ökningen mer än 50 procent mot idag. Och år 2027 finns det över 80 procent fler boendeplatser i Tyresö än år 2018.

Jämförelsevis beräknas antalet personer 80 år och äldre i Tyresö ha ökat med 60 procent och tillgången till boendeplatser bedöms komma att överstiga behovet. Det går idag 8,3 personer äldre än 80 år per boendeplats mot 7,3 personer per boendeplats år 2027.

Trenden är att de boende blir allt äldre när de flyttar in på vård- och omsorgsboende. Hur detta utvecklas är svårbedömt. De allra äldsta är också färre till antalet och därmed svårare att prognosticera. Men år 2025 beräknas antalet i åldersgruppen 85-89 ökat med 40 procent medan antalet äldre än 90 år beräknas öka med 60 procent mot idag.

Hittills har andelen äldre med behov av vård- och omsorgsboende beräknats utifrån att två procent i åldersgruppen 65-84 år och 14 procent för de som är 84 år och äldre. Detta skulle innebära att behovet idag borde vara 269 platser, vilket är elva personer, eller fyra procent färre än de faktiska personerna idag. Skulle andelen vara densamma år 2027 skulle det behövas 368 platser, vilket motsvarar en ökning med 37 procent jämfört med de 269.

Sett till denna beräkningsmodell skulle kommunen ha ett överskott med 73 platser. Därmed skulle det nya behovet på Wättingebacken inte behövas förrän långt senare. Antaget att beräkningsmodellen är ger för lågt antal platser och de beräknade platserna år 2027 skrivs upp med fyra procent skulle överskottet vara 57 platser.

Samtidigt visar befolkningsprognosen som sträcker sig fram till år 2032 att de äldre som är 86 år och äldre ökar stadigt och är fördubblade till antalet år 2032 jämfört idag.

Kommunen upphandlar enbart de platser som det finns behov av för att inte behöva betala för tomma platser. Om ett boende inte kan fyllas med personer från Tyresö kommer utföraren troligen erbjuda dessa platser till andra kommuner. Det finns då en risk att Tyresö kommun inte har tillräckligt med platser när behovet ökar. Det finns också en ovisshet i att personer från andra kommuner som placeras i Tyresö av annan kommun senare kan välja att mantalsskriva sig i Tyresö kommun och antalet äldre med behov av vård- och omsorgsboende ökar oberäknat.

Det finns idag 25 korttidsplatser i kommunen. Behovet av platser i kommunen bedöms inte öka under de närmaste åren. Om efterfrågan tillfälligt ökar kan behovet tillgodoses genom placeringar utanför kommunen.

Behovet av dagverksamhet för personer med demenssjukdom ökar. Idag finns 20 platser och som utökas med ytterligare 15 platser under hösten år 2018. Detta är en tillfällig lösning i lediga lokaler som kommer att flytta till permanenta lokaler under år 2019. Det är svårt att förutse vilken kapacitet dessa permanenta lokaler möjliggör men ytterligare lokaler för dagverksamhet bedöms ändå komma att behövas.

Eftersom det i dagsläget inte är aktuellt att hemsjukvård kommunaliseras år 2020 behöver detta lokalbehov inte längre utredas.

Behov av lokaler inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Det finns idag 108 personer boende i grupp- eller servicebostad. Av dessa bor 103 personer i boende i kommun och övriga fem är placerade i boende utanför kommunen.

En ny servicebostad för nio platser samt två särskilt anpassade lägenheter på Hasselbacken bedöms kunna stå klar våren 2019. Tidpunkten har även för detta boende senarelagts något.

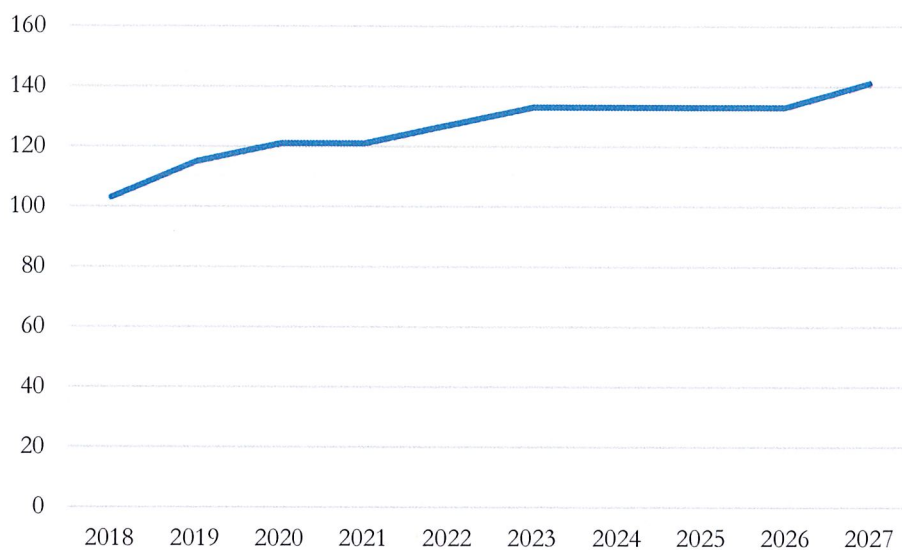
Nuvarande boende på Granbacken kommer att flyttas i början av år 2020 till nytt serviceboende som uppförs på Stjärnvägen. I och med detta utökas med två boendeplatser.

En ny gruppboende på Strandvägen för sex brukare med bemanning dygnet runt bedöms stå klar från år 2020. Boendet bedöms alltså stå klart senare än vad som tidigare planerats

En ny gruppboende med sex platser planeras öppna på Apelvägen år 2022.

En gruppboende med sex platser på Farmarstigen beräknas stå klar år 2023.

Ett serviceboende med åtta platser beräknas starta på Wättingebacken år 2027.

Diagram 4: Antalet boendeplatser på grupp- eller servicebostad i Tyresö

Bedömningen är att ett nytt boende med minst sex platser behöver tillkomma vart tredje behov för att täcka det tillkommande behovet.

Hitills har 0,4 procent av befolkningen i åldersgruppen 19-64 år beräknats ha behov av gruppboende eller servicelägenhet. Detta motsvarar 112 personer år 2018, vilket är fyra fler än det faktiska antalet. Med samma beräkningsmodell skulle antalet personer år 2027 vara 137, vilket stämmer väl med den planerade utbyggnaden som innebär att det då finns 135 platser.

Ett nytt boende med 30 lägenheter varav en del träningslägenheter står klara i slutet av år 2019 på Töresjövägen.

Behov av lokaler inom individ- och familjeomsorgen

Särskilda målgrupper inom socialförvaltningen har behov av genomgångsbostäder och stödboenden. Genom större tillgång till träningslägenheter och därefter i vissa fall försökslägenheter möjliggörs fler öppenvårdsinsatser. Parallellt ges stöd för att kunna hitta fungera i en ordinarie bostad.

Olika alternativ övervägs för att anordna boendelösningar för hemtagningar av personer med särskilda behov som har tillfälliga boenden i andra kommuner.

Det finns fortsatt behov av stödboenden inom kommunen för ensamkommande barn och unga. Alla nya placeringar eller omplaceringar av ensamkommande ska numer ske i den egna kommunen. Det kan det uppstå svårigheter att placera om antalet ensamkommande skulle öka.

Slutsatser

- Det planeras ytterligare 198 boendeplatser för vård- och omsorgsboende fram till år 2027 vilket bedöms behoven täcka mer än väl.
- Det planeras tillkomma 38 boendeplatser på LSS-boende fram till år 2027 vilket bedöms täcka behoven.
- Flera av de planerade boendeplatserna byggs av privat utförare och förutsätter att utföraren också vinner en kommande upphandling.
- Individ- och familjeomsorgen har behov av ytterligare stödboenden, träningslägenheter och genomgångsbostäder.